

Népfőiskolai HÍRMONDÓ

A MAGYARY ZOLTÁN NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG IDŐKÖZI TÁJÉKOZTATÓJA • TATA, 2007. SZEPTEMBER

Egy egészségesebb
világ!

- Természeti értékeink
- Kultúránk és hagyományaink
- Megújuló energiáink

4. Tatai Civil Napok

Szeptember
14-22.
Civil Expo
Szeptember 22.
VÁRKANYAR

A népfőiskola elnöksége szeretettel várja a CIVIL EXPO napján (szombaton) az érdeklődőket és a tanfolyamokra jelentkezőket!

CSOPORTOS BESZÉLGETÉS A MAGYARY TERVRŐL¹

A Magyar Népfőiskolai Társaság koordinálásával, szakmai irányításával szervezett képzést népfőiskolánk három csoportnak 2007 első hónapjaiban a Regionális Operatív Program támogatásával. (Másik két csoportnak Veszprém megyében a Balatonszepezdi Népfőiskola szervezte meg a programot.)

A képzés tudatosan törekedett az elméleti megalapozás mellett arra, hogy gyakorlati témák, helyileg megvalósítható feladatok is beépüljenek a programba. Ezért is nagy örömmel vettük, hogy Tata polgármestere már a megnyitón jelen volt és köszöntötte a képzés hallgatóit. Ennek keretében is utalt a Magyary terv elindítására, de a téma részletesebb megbeszélésére a három napos, bentlakásos képzés keretében került sor.

A csoport tagjai érdeklődéssel várták a találkozót polgármesterünkkel, aki vázlatosan ismertette, indokolta, hogy miért szükséges a Magyary² terv kidolgozása, milyen fontosabb fejlesztési kérdésekkel kellene foglalkozni a

¹ A téma a Partnerség és együttműködés az önkormányzatok és civil szervezetek között c. képzés keretében vált kiemelt kérdéssé.

² Magyary Zoltán 1938-ban jelentette meg Mi lesz Tatatóvárosból? c. fejlesztési koncepcióját.

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Szeptemberi áhítat (részlet)

Szeptemberi reggel, fogj glóriádba,
ne hagyj el, szeptemberi nap,
most, amikor úgy lángolsz, mint a fáklya
s szememből az önkívület kicsap,
emelj magadhoz. Föl-föl, még ez egyszer,
halál fölél, a régi romokon,
segíts nekem szeptember, ne eressz el,
testvéri ősz, forrón-égő rokon.
Én nem dadogtam halvány istenekhez
hideglelős és reszkető imát,
mindig feléd fordultam, mert hideg lesz,
pogány igazság, roppant napvilág.

Méltó vagyok hozzád: nézd, itten állok,
még sok hívó száj büszkén emleget,
vérembe nőnek a termékeny álmok
s nők sem vihognak a hátam megett.
Nem is kívánok egy pincét kiinni,
vagy egy cukrászdát, vendéglőt megenni,
csak az élet örök kincsébe hinni
s a semmiség előtt még újra lenni.
Ki érleled a tőkén a gerezdet,
én pártfogóm és császárom vezess,
az életem a sors kezében reszket,
de lelkem és gerincem egyenes...

TARTALOMBÓL

- Csoportos beszélgetés a Magyary tervről
- A „Fenntartható Fejlődés Oktatásának Évtizede”
- Muzeológus és kulturális menedzser –
portré Kisné Cseh Juliannáról
- Tervek-támogatók – 2008
- Adatlap felméréshez a tatai és térségi civil
szervezeteknek
- Magyary konferencia a városházán
- Búcsú Kemény Bertalantól és Kalocsay Józseftől
- Két szervezet, egy régió, egy cél, egy érdek
- Melléklet: Kérdőív a Magyary tervhez

projekt keretében. De hangsúlyosan szökött az előkészítés módszereiről a széleskörű előkészítésről is, a civil szervezetek és az érdeklődő polgárok, lokálpatrióták bevonásáról.

A bevezetőt követően a csoport tagjai nagyon aktívan mondtak véleményt, ezek összefoglalását – amelyet a helyszínen rögzítettünk – olvashatják az alábbiak során, témánként csoportosítva.

Egyik témakör lett a megvédendő értékek: Öreg-tó, tavak és vizek, természeti- és épített értékek, Vár, kisvárosi jelleg megőrzése.

Másik csoportosításban az életfeltételek fejlesztésére vonatkozó javaslatokat foglaljuk össze: közlekedés, kulturált környezet, a kultúra infrastruktúrájának javítása, malom múzeum, működő ipari park.

Harmadik csoportba kerültek a szellemi tevékenységek és más emberi tényezők: foglalkoztatás (munkahelyek teremtése), szociális kérdések kezelése, iskolaváros jelleg erősítése, vidám-fiatalos hangulata legyen a városnak, megújuló energia mintaváros, lakóterületek-üzemi tevékenység elválasztása, egészségvédelem biztosítása, egészséges lelkület kialakítása.

A tervek készítés módszerével kapcsolatban is elhangzott néhány javaslat, ezek közé tartozik a lakosság minél szélesebb körű megkérdezése, az elszármazottak bevonása, tata régebbi és jelenlegi szellemi vezető személyiségeinek megkérdezése és véleményük, javaslataik beépítése a fejlesztési koncepcióba.

A beszélgetés végén kísérletet tettek a részt vevők, hogy röviden összegezve megfogalmazzák – az elhangzottak alapján – a város fejlesztésére vonatkozó szlogent, ez a következő módon sikerült: **legyen Tata a lokálpatriotizmus, a műveltség és a tanulás városa.**

A fentieket érdemes összevetni azzal az „eredménnyel”, amit a csoport akkor állított össze, amikor szakmai megközelítéssel gondolta át a város fejlesztésével összefüggő feladatokat. Ennek összefoglalása a következő.

A stratégia fontosabb elemei:

1. Természeti és épített értékek védelme, fejlesztése (ehhez kapcsolódik a turizmus)
2. Közúti és helyi közlekedés fejlesztése
3. A lakosság helyben tartása, ennek összetevői: munkahelyteremtés, fiatalokra nagyobb figyelmet fordítani, nők (anyák) megbecsülése, szociális háló fejlesztése

4. A kultúra városa, történelmi alapokon, ennek fontosabb elemei: hagyományok, tanulás, művészetek
A megfogalmazott feladatokkal kapcsolatban az alábbi **prioritásokat** fogadta el a csoport:

1. Természeti és épített környezet védelme
2. Közúti és helyi közlekedés fejlesztése
3. Foglalkoztatás, szociális háló

Az itt idézett vélemények, javaslatok jól tükrözik, hogy a tataiak mennyire fontosnak tartják városukat, milyen sok értékes gondolatot és javaslatot fogalmaztak meg egy viszonylag rövid beszélgetés keretében.

Michl József polgármester is kifejtette, nagyon hasznosnak tartotta a diskurzust, őt is megerősített abban, hogy szükség van a széles körű konzultációra, vélemények-javaslatok gyűjtésére³, hogy a Magyary terv valóban jó irányt mutasson a város fejlesztéséhez, s az itt élők magukénak érezzék Tatát.

Keresztesi József
projektmenedzser

³ A kapcsolódó kérdőív a Hírmondó mellékletként jelent meg.

VENDÉGKÖNYV

A népfőiskola elnöksége – talán kicsit megkésve – rendszeresítette „vendégekönyvét” azzal a céllal, hogy a hozzánk látogató jeles előadók, szakértők bejegyezzék gondolataikat, „üzeneteiket”.

Az első bejegyzés Verebélyi Imre professzortól származik, aki tudományos művelője a közigazgatásnak, utóda volt Magyarynak közigazgatási kormánybiztosként, és a Magyar Közigazgatási Intézet igazgatójaként is, sokat dolgozott azért, hogy Magyary Zoltánt itthon és külföldön is méltó módon elismerjék. A népfőiskola elnöksége és tagsága azért is örömmel fogadta „üzenetét”, mert megalakulásunk óta szakmailag, erkölcsileg támogatja munkánkat. (A bejegyzés a Magyary konferencia alkalmából történt.)

A beírásokat szeretnénk folyamatosan közreadni a Népfőiskolai Hírmondóban, megismertetni tagjainkkal, hallgatóinkkal, mindenkivel akiket ez érdekel.

A második bejegyzést első elnökünk, jelenlegi tiszteletbeli elnökünk – dr. Márkus Mihály – tette, akinek múlhatatlan érdemei vannak a népfőiskola újra indításában, majd elismertetésében. Ennek érdekében 10 éven keresztül közvetlenül is segítette a népfőiskola munkáját, amelyre a jövőben is számít elnökségünk. Eddigi tevékenységét nagy tisztelettel köszönjük, és jó egészséget kívánunk az egyházban végzett papi-püspöki hivatásához, melyet fáradhatatlanul végez.

A BÉKESSÉG, A BOLDOGSÁG, AZ ELÉGEDETTISÉG, A JÓLÉT A CSALÁDBAN KEZDŐDIK, ÉS A VÁROS, IGYEKEZZETEK A VÁROSNAK JÓLÉTÉN, KÖNYÖRÖGJETEK ÉRETTE AZ ÚRHOZ, MERT ANNAK A JÓLÉTÉBEN FOLYTATÓDIK, AZ A NÉP, AZ A NEMZET LESZ BOLDOG, AMELYBEN BOLDOG CSALÁDOK, ÉS BOLDOG VÁROSOK LESZNEK!

TATA, 2007. AUGUSZTUS 12.

*A NÉPFŐISKOLA ALAPÍTÓ ÉS TISZTELETBELI ELNÖKE:
DR. MÁRKUS MIHÁLY PÜSPÖK-
LELKIPÁSZTOR*

A NÉVADÓ MAGYARY ZOLTÁN PROFESSZOR AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI KÖZIGAZGATÁSI MUNKÁSSÁGA KORÁNAK NAGY MAGYARJAI KÖZÉ EMELTE ÉS A NEMZETKÖZI MEZŐNY ÉLÉRE HELYEZTE. A MAGYARY ZOLTÁN NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG NAGY SEGÍTSÉGET AD AHHOZ, HOGY A NÉVADÓ PÉLDÁJA IS VEZÉRELJE A KÖZIGAZGATÁSI JELENÜNK JOBBÍTÁSÁT ÉS JÖVŐBENI TOVÁBBFEJLESZTÉSÉT.”
TATA, 2007. VI. 8.

VEREBÉLYI IMRE

A MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI KARELNÖKE

A „FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS
OKTATÁSÁNAK ÉVTIZEDE”

...”Az emberi és ökológiai egyensúly megbomlása egy súlyos, szellemi természetű válságnak a jele, amely a hozzánk hasonlókkal, a Földdel és magával a személyünkkel való kapcsolatunkban jelentkezik. Ennek az egyensúlynak, valamint a felebaráti szeretet uralmának a visszaállítását tekintjük „fenntartható fejlődésnek”¹.”

A Magyar Professzorok Világtanácsának keretei között működő csoport (Beranek László, Füleky György, Magyar-Beck István, Turcsányi Károly, Vörös Mihály és Guy Turchany) a Fenntartható Fejlődés Oktatásának Évtizede (FFOÉ) Magyar Nemzeti Szervezőbizottsága ezzel a meggyőződéssel látott munkához több évvel ezelőtt.

Más megfogalmazásban a Bruntland jelentés szerint: „A fenntartható fejlődés anélkül biztosítja a jelen szükségleteinek kielégítését, hogy lehetetlenné tenné azt a jövő generációk számára”

Dr. Mesko Attila a MTA titkára megfogalmazásában:

„Ahogyan most élünk, termelünk és fogyasztunk, hosszú távon nem folytatható.”

Napjaink kulcskérdései közül a FENNTARTHATÓSÁG, a FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS köréből adódnak a legfontosabb, legsürgősebb feladatok!

Főleg a klímaváltozás ad okot az aggodalomra! Környezetünk fokozódó szennyezésével veszélyesen változnak életfeltételeink: napirenden vannak hazánkban is az extrém időjárási jelenségek, nagy árvizek voltak és várhatók, viharok pusztítanak, meleg rekordok dőlnek meg.

Különösen az utóbbi 15 évben a föld légkörének fokozott szennyezése miatt, az üvegházhatású gázok hatására nagyon felgyorsult a globális felmelegedés.

A folyamatok lassításához, (optimális esetben megállításához), a szélsőséges időjárási hatások káros következményeinek kivédéséhez - nagyon sok tennivaló van világszerte.

A közelmúltban megjelent Nemzeti Éghajlat-változási Stratégia (NÉS) tervezet hatalmas feladatokat tartalmaz a magyar helyi közösségek részére is.

2002-ben a Fenntartható Fejlődés Helyi Programjai (Local Agenda 21) elkészítéséhez egy útmutató készült a Belügyminisztérium megbízásából.

Az útmutató szerint az önkormányzatok tehetnek a legtöbbet a helyi viszonyok megváltoztatásáért, ezért központi szerepet kapnak a feladatok végrehajtásában.

Néhány gondolatot szeretnék idézni az útmutatóból.

Az önkormányzatok: „Kiterjedt szolgáltató-rendszert működtetnek... Jelentős befolyással rendelkeznek a helyi infrastruktúra (tömegközlekedés, csatornarendszer, vízszolgáltatás stb.) felett... Az erőforrások egyik legnagyobb felhasználói...”

Az önkormányzat fontos információszolgáltató. .. Mint „tolmács”, „szerkesztő” és „nevelő” fontos szerepet vállalhat... A környezeti teljesítmény javítását sokszor csak kollektív cselekvésen keresztül lehet megvalósítani. Az üzleti szektor, az önkéntes szektor és az állami szektor erőit egyesíteni kell és ebben nagy szerepe van a helyi önkormányzatnak...

Az önkormányzat szócsőként is kell, hogy működjön, ami eljuttatja a közösség reményeit és törekvéseit nemzeti és nemzetközi szintre.”

Az önkormányzatoknál egyes funkciók már működnek, de legtöbbjük hiányzik még, vagy nem környezettudatos.

¹ Turchany Guy, Füleky György, Turcsányi Károly és Vörös Mihály: A fenntartható fejlődés problematikája, előzményei és kilátásai c. tanulmányából.)

Sajnos azt tapasztaljuk országszerte, hogy sok feltétel hiányzik még az önkormányzatoknál ahhoz, hogy az idézett útmutató szerint dolgozhassanak.

Meggyőződésünk - hogy az önkormányzati tisztségviselők és a lakosság tájékoztatása, az önkormányzati - civil partnerség kiépítése, elfogadtatása, a környezettudatosság növelése, a pozitív motiváció - nagyon fontos kulcskérdések!

Úgy gondoljuk a Sümeg kistérségi és a legfrissebb tatai tapasztalatok alapján, hogy Népfőiskolákra országszerte hatalmas feladatok várnak az ismeretek, jó példák közvetítésében.

A Fenntartható Fejlődés Oktatásának Évtizede keretében a klímaváltozási programhoz kapcsolódva a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület-Települési Energiagazdálkodási Szakosztályával (ETE-TESZ) kötött megállapodás alapján kezdeményezte egy célirányos tematika beillesztését oktatási programjába.

A javaslat támogatásra talált az FFOÉ Magyar Nemzeti Szervezőbizottságában. Határozatban kapcsolattartókat jelölt ki: dr. Vörös Mihály László és személyemben.

A kapcsolatfelvétel megtörtént az FFOÉ Magyar Nemzeti Szervezőbizottsága és a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság Vezetői között.

Megállapodás született a program helyi indítására, a tematika közérthető, gyakorlati példákkal illusztrálható témakörből történő összeállítására.

A fenntarthatóság fogalmainak, problémáinak közérthető tisztázásán túl, főleg a Nemzeti Éghajlat változási Stratégia helyi feladatai, a helyi közösség védelme, életkörülményeinek megóvása, javítása, a szennyezések csökkentése, az energiahatékonyság javítása, a megújuló energiák helyi hasznosítása, helyi munkalehetőségek biztosítása, az energiaköltségek csökkentése, a pályázati lehetőségek és példamutató kihasználásuk szerepel terveink szerint a tematikában. Jelenleg a témák legjobb előadóit keressük.

Tatán és a Tatai Kistérségben a helyi program indításához nagy segítséget jelentett a Magyar Népfőiskolai Társaság „Partnerség és együttműködés az önkormányzatok és a civil szektor között” c. 3.1.3 ROP program alapján indított képzés.

A Tatai Civil Társulás Tatai Értéktár programjának keretében gyűjti a tatai kezdeményezéseket, segíti azok hasznosítását. Így került napirendre a MZNT - ETE TESZ - FFOÉ megállapodás, a fenntartható fejlődéssel energia- és környezetgazdálkodással foglalkozó előadássorozat tervezete.

A civil szervezetek és a térség önkormányzatai részére ajánlott első, - minden szempontból aktuális téma - az „**Energiahatékonyság és Megújuló Energiák a Tatai-medencében**” volt.

A 2007. április 18-án megtartott információs napon a Tatai Többcélú Kistérségi Társulás-, a tatai képviselő testület-, a civil szervezetek képviselői és érdekelt vállalkozók vettek részt.

Vendégeink között üdvözölhettük kapcsolattartónkat, Dr.

Vörös Mihály László urat is.

Jelenlévők a Tatai – medencében megvalósítható, fenntartható energetikai és vízgazdálkodási (így ökotérségi) együttműködésről, egy több kistérséget érintő modellprogramról és a kapcsolódó pályázati lehetőségekről tájékozódhattak.

Michl József úr - tatai polgármester és kistérségi társulási elnök - aki megnyitotta a tanácskozást - örömmel fogadta a kezdeményezést, mert alapelvnek tartja az önkormányzati és civil partnerség fejlesztését, folyamatos fenntartását.

A szakmai megnyitóban minden fontos alapkérdést számba vett az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület főtákará - dr. Zsebik Albin, aki meghatározó szaktekinély e

témakörben. Ezt követően tartottam szakmai beszámolót a **sümei kistérségben elindult modellértékű fenntartható komplex energiagazdálkodási projekt koncepciójáról, módszereiről és eddigi eredményeiről.**

Nevezetesen, hogy számos olyan lehetőség adott, melyeket még nem használunk ki megfelelően.

Ezek közé tartozik a biomassza- (a különböző növényi eredetű anyagok), a kommunális hulladékok-, a parlagterületek-, az erdei fahulladékok hasznosítása, és még tovább lehetne sorolni a lehetőségeket. Fontos, hogy csak ott sikeresek az önkormányzati távfűtési rendszerek, valamint az energiahatékonysági, megújuló energia használatot kiterjesztő akciók, ahol megfelelő a tulajdonosi szemlélet, hatékony szakmai és civil társadalmi kontroll működik. Ma már a biomassza (faapríték) tüzelőanyagú távfűtési rendszerek teljes önköltséggel kalkulálva a gázfűtésnél 20-30%-al is olcsóbbak lehetnek.

A Sümei Kistérségben a feltárt megújuló energia potenciál megfelelő kihasználásával a 21 település mindegyikében új munkahelyeket lehet teremteni, alternatív bevételekre számíthat a település, teljes mértékben ki lehet használni a parlagföldeket, a fűtési energia akár 100%-át is biomasszából lehet biztosítani, 17% villamos energiát lehet termelni, 2 biogáz üzemet, 5 faluközponti bio-szolár fűtőművet lehet létesíteni, az energiahatékonyság fokozásával és a megújuló energiák részarányának növelésével 20-30%-al lehet csökkenteni az energia költségeket.

A Tatai Kistérség és a Tatai – medence többi 4-5 kistérsége (de az ország többi kistérsége számára is) fenti tapasztalatok tovább hasznosíthatók.

(A Modern Tudományok Üzleti Főiskolája ROP pályázatából finanszírozott, és hallgatói által a felmérésekben segített

tanulmány elérhető a www.sumegterseg.hu/gazdasag linken.)

A tanácskozást vezető Gyüszti László — a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság elnöke — ezt követően még számos szakértőnek adott lehetőséget az általa ismert pályázati lehetőségek, információk megosztására. Az előzetesen felkért szakmai közreműködők tájékoztatóját követően nagyon nyílt, közvetlen beszélgetés alakult ki — főleg a városi biomassza alapú távfűtésről. A város lakosságát közvetlenül érintő problémáról úgy nyilatkoztak, hogy van lehetőség ezek megoldására, de hosszabb távra vonatkozóan is hangzottak el a fejlesztéssel kapcsolatos javaslatok, elképzelések, vállalkozók részéről is. A tanácskozás a gyakorlati megoldási lehetőségek egyeztetésével és megismertetésével zárult.

A problémafelvetéstől a gyakorlati megoldásokig, a nem mindig pozitív tapasztalatok és jó példák segíthetik a tudatosság növelését!

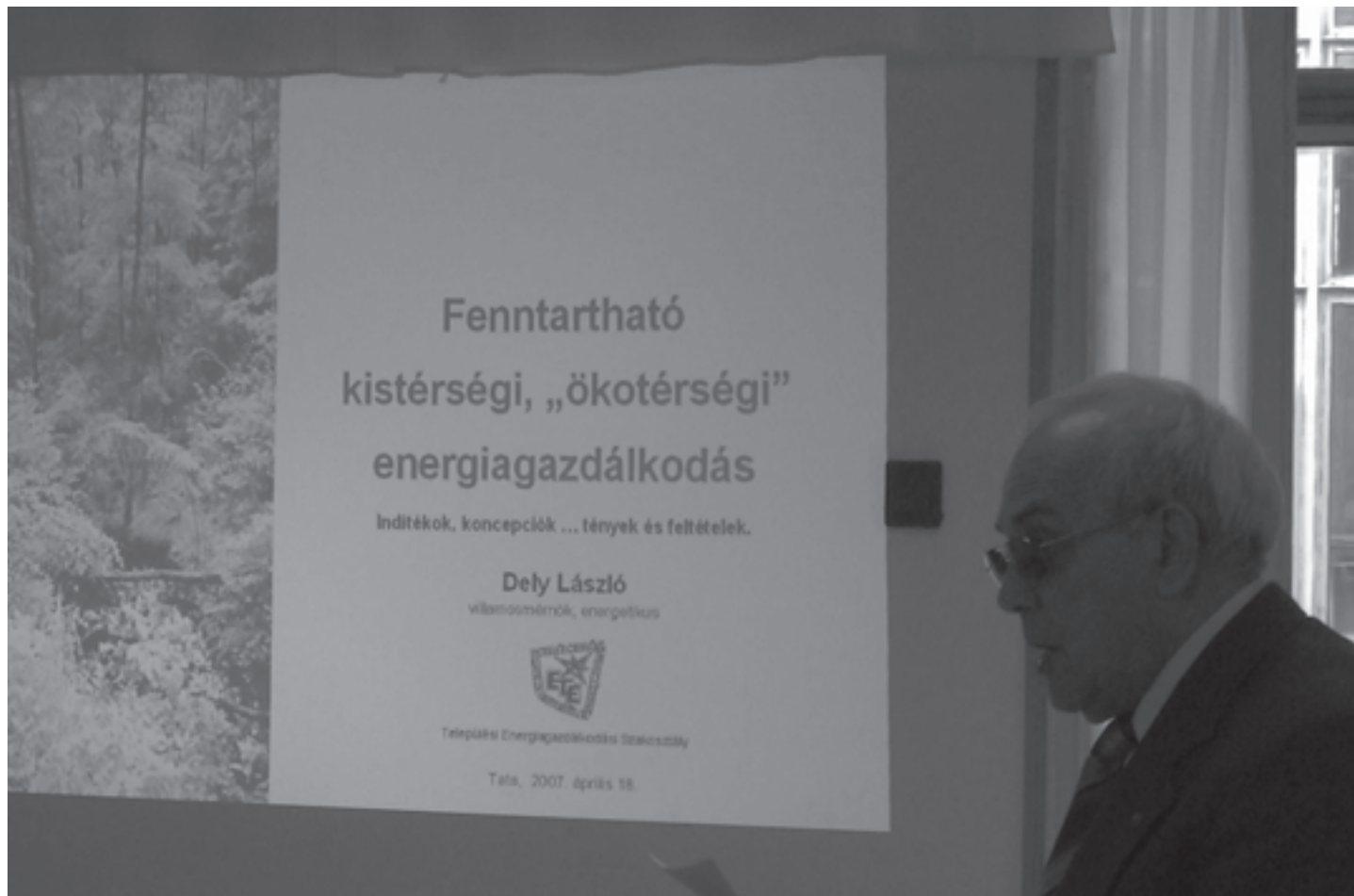
Ez történt Tatán is, miután az információs napot követően kialakult egy kreatív párbeszéd az önkormányzat és a civil szakmai, érdekvédelmi - fogyasztóvédelmi szervezetek között a partnerség jegyében.

Fenti gondolatokkal, a Tatán elindított FFOÉ folyamattal szeretnénk az ország más területein működő népfőiskolák figyelmét is felhívni a fenntartható fejlődés kérdéseinek, tapasztalatainak összegyűjtésére, tudatosításának, oktatásának fontosságára.

Reméljük, hogy forrásokat biztosítva további tapasztalatainkat is megoszthatjuk Önökkel, ezzel jelentősen bővíthetjük az együttgondolkodók és cselekvők körét az önkormányzati és civil szférában is.

Tata 2007 szeptember 2

Dely László
a MZNT elnökségi tagja
az ETE Települési Energiagazdálkodási
Szakosztály alelnöke

RÖVID HÍREK – ESEMÉNYEK

június 7-én a Budai József vezette Erdőkürti Népfőiskola honismereti táborának 40 fős csoportja látogatott Tatára. A fiatalokból és idősekből álló csoportot Keresztesi József a helyi népfőiskola elnökségi tagja meglátogatta a városban, és mutatta be számukra a város fontosabb természeti és történelmi értékeit.

Az MTA Regionális Kutatások Központja (Pécs) szervezi hosszú ideje a vidéki Magyarország helyzetét, problémáit és lehetőségeit bemutató Falukonferencia című fórumot. Idén a VII. alkalommal szervezték meg az eseményt (június 21-22.), ahol Keresztesi József a Társadalom- és Kultúra c. szekcióban mutatta be a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság 10 éves múltjára tekintő tevékenységét. A konferencia keretében elhangzott előadások és beszámolók hamarosan kötetben is megjelentek.

A Magyar Örökség-díjak idei második alkalommal történő átadására június 23-án került sor a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. A különleges hangulatú ünnepségen népfőiskolánk elnökségét Dely Zoltán és Keresztesi József képviselte az eseményen, amelyre Magyar Zoltán elnökségének felkérésére (2003) minden alkalommal meghívják a szervezetet.

Az ünnepségen elismerésben részesült: Besenyey Péter műrepülő, a Debreceni Nyári Tábor vezetője, Jancsó Miklós farmakológus professzor, a Kolozsvári Református Kollégium, Kubik Anna színművész, a Magyar Iparművészet c. folyóirat és Sopron város.

A tavasszal megalakult Közép-Dunántúli Regionális Felnőttképzési és Népfőiskolai Szövetségnek jelenleg közel húsz szervezet a tagja, amelynek bírósági bejegyzése megtörtént. A megválasztott öt fős elnökség ezért tartotta meg ülését a nyári meleg ellenére, hogy áttekintse a tennivalókat, meghatározza a működéssel kapcsolatos szervezeti és szakmai feladatokat.

Az elnökségi ülést követően sikerült az adószámot megkérni és a számlaszámot megnyitni, így már nincs akadálya a tagdíjak befizetésének vagy támogatás átutalásának.

Az elnökség a szakmai feladatokkal összefüggésben fontosnak tartja az illetékes regionális intézményekkel-szervezetekkel a kapcsolat felvételt, és az együttműködés kezdeményezését. Tervezik olyan fórumok szervezését, amelyek elősegítik a saját tagjaik és más érintett szervezetek tájékoztatását, ahol információkat kaphatnak az aktuális pályázati lehetőségekről, vagy olyan új tevékenység elindításáról, mint a szociális szövetkezetek létrehozása.

A LEADER csoportok számára szervezi meg a Veszprém Megyei Közművelődési Intézet a szakmai fórumokat már több mint egy éve rendszeres időközönként. A nyári találkozó Balatonalmádi, pontosabban annak városi részéként nyilvántartott Vörösberény adott otthont egy csodálatosan felújított Magtár épületben. Népfőiskolánk kezdettől fogva jelen van a szakmai eseményen, mert úgy gondolja a vezetőség, hogy a népfőiskoláknak fontos feladata lehet ezen a területen, mivel alapvető célja a LEADER programoknak, hogy közösen valósítson meg fejlesztéseket az önkormányzat, a vállalkozók és a civil szervezetek. A fórum résztvevői megismerhettek néhány sikeres kistérségi projektet, és új szakmai információkat hallhattak a regionális vidékfejlesztési iroda vezetőjétől.

PORTRÉ

MUZEOLÓGUS ÉS KULTURÁLIS MENEDZSER

Kisné Cseh Júlianna

régész, mb. múzeumigazgató

„Budapesti születésű vagyok, azonban kora gyermekkoromtól kezdve Tatabányán éltem. Mindig sokat olvastam és nagyon kedveltem a felfedezésekről szóló történeteket, útleírásokat. Vonzottak a távolságok, élt bennem a vágy az általam ismeretlen tájakon gondolati utazást tenni, megismerni az addigi ismeretlent.” – szól azon indíttatásról, lelki fundamentumokról, amelyek végül is a régészetig vezették el.

Tatabányán az Árpád gimnáziumban matematika szakon tanul és érettségizik, ezután Szegeden a József Attila Tudományegyetemen 1983-88 között végzi felsőfokú tanulmányait, a történelem-régészet szakon. Szívesen emlékszik vissza egyetemre. Ezek nemcsak a nagyváros mozgalmasságát, pezsgő kulturális légkörét jelentették számára. Már egyetemi hallgatóként részt vesz a pusztaszeri régészeti ásatásokon és a Szeged melletti bronzkori feltárásokon, továbbá a Hódmezővásárhely-Gorzsa térségben folyó kutatásokban.

„Az egyetemen sok neves tanárom volt, akik máig szóló útravalóval láttak el. Külön megemlíteném a komáromi származású Trogmayer Ottó (Európa őskori régésze), Horváth Ferenc (ásatási technika), valamint Fodor István (a magyarság ő- és középkori története) professzorok nevét.”

A diploma kézhezvétele után 1988-ban rögtön Tatára, a Kuny Domokos Múzeumhoz került. Azóta itt tevékenykedik különböző területeken és beosztásokban. Több régészeti feltárás résztvevője, később irányítója volt a múzeum első ún. tervásatásainak is. Ezeknek pénzügyi fedezetéről is gondoskodnia kellett. Két átfogó és szakmai körökben szép elismeréseket kiváltó munkája: a Tatabánya–Dózsakerti (ős-, honfoglalás és kora Árpád-kori település) és a Tata-Porhanyó bánya (őskőkori lelőhely) régészeti feltárása. Emellett rendszeres feladatát képezte a régészeti leletmentés, a helyszíni szemle, a terepbejárás, mindez a földmunkákkal összefüggő beruházásokhoz kapcsolódott.

Szakmai pályám következő szakaszát, úgy 2000-től számítva, főként a korábbi feltárások eredményeinek feldolgozása és publikálása jellemzi – fűzi tovább gondolatait. Ide sorolhatnám a különböző régészeti konferenciák, és az ezekhez kapcsolódó kiállítások rendezését, tudományos cikkek írását, a nagyobb volumenű monográfiákban társszerzőként való közreműködésemet.

2007-től a Kuny Domokos Megyei Múzeum működését irányító megbízott igazgatói minőségben. Ide tartoznak Tata, Tatabánya és Komárom múzeumai, valamint az ászári és ácseszéri tájházak. Menedzselési technikákkal kell biztosítanom e közgyűjteményi terület, ezen intézmények működését és további fejlődését. 20 éves szakmai tapasztalatom ehhez jó hátteret és biztonságérzetet nyújt. Egyébként minden hobbim is szakmával kapcsolatos, egyebekre semmi időm – határolja be intellektuális mozgásterét.

A múzeum elnevezés a görög muszeion szóból ered, ami a múzsáknak szentelt ligetet jelenti. Hogyan pártfogolja egy múzeum a tudományokat és a művészeteket?

- Sokan elfelejtjük, hogy a múzeum nem csak egy kiállító tér. Elsőrendű feladata a múlt szellemi és tárgyi emlékeinek összegyűjtése, tárolása és rendezése, valamint bemutatása. Összetett feladatot jelent, hiszen egy tárgy, egy emlék útját végig kell kísérni a felbukkanástól a publikálásig. A múzeum egyben tudományos műhely is.

Szólna részletesebben a tatai Kuny Domokos Múzeumról?

- Központi kiállító terét a Vár jelenti, emellett számos múzeumi egységünk van még Tatán (a volt zsinagógában a Görög-római szobormásolatok gyűjteménye, a Nepomucenus-malomban a Német Nemzetiségi Múzeum, az Angol-parkban lévő kiskastély a múzeum központja és könyvtára, a Vaszary-villa, ahol jelenleg a gazdasági hivatal és a központi irattár működik és a raktárbázis. Külön figyelmet érdemel, hogy az épületek többsége védelmet igénylő műemlék.

Miért kap hangsúlyt a helytörténet, a honismeret?

- Célunk, hogy kiállításainkkal minél több ember érdeklődését felkeltsük, minél több látogatóra tegyünk szert, a tudományos ismeretterjesztés szintjén és módszereivel közöljük az ismereteket. Jelenleg két állandó kiállításunk van: egyik Tata és környéke, szélesebb értelemben a megye története a török korról bezárólag, a másik Tata város története az Esterházyak birtokbavételétől a XIX. század végéig. Most készült el egy színes leporelló sorozat, amely a három városi múzeumot népszerűsíti, mutatja be magyar- és német nyelven.

Milyen szerepet vállalnak a közművelődésben?

- A Vár lovagterme sokszor biztosít helyszínt hangverseny, konferencia és előadói est megtartásához. Időközi kiállításainkon gyakorta adunk lehetőséget kortárs képzőművészek alkotásainak megismerésére. A kiállítások megnyitása a városban társadalmi eseményt is jelent. Megemlíteném még az általános iskolások számára tartott múzeumi foglalkozásokat és a nyári táborok megszervezését.

Miben áll a múzeum és a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság kapcsolata?

- Együttműködésünk hosszú évekre nyúlik vissza. Múzeumi szakembereink számára jó fórumot biztosít. Korábban Kemecsi Lajos volt kollégánk gyakorta előadó volt. Hamarosan jómagam is előadással szerepelek a „Hely szelleme” sorozatban Római és középkori emlékek, építészeti értékek Tatán és környékén címmel. A Népfőiskola történelmi sorozata ez évben részletesen foglalkozik az ókori világ történetével. Ehhez tatai és komáromi múzeumaink gyűjteménye kiváló illusztrációt biztosít.

Emlékeztetnék arra, hogy kapcsolataink sokkal régebbiek, mint sokan gondolnák. Ugyanis egykoron Magyary Zoltán tárgyi adományával biztosította jogelődünk, a Tatai Piarista Múzeum létrejöttét és működését.

Dr. Lux András
2007. 08. 31.

TERVEK – TÁMOGATÓK – 2008

– Előzetes információk a jövő évi elképzelésekről –

A népfőiskola elnöksége már a jövő évi programokról és feladatokról is gondolkodik, amikor 2008-as év elképzeléseit számba veszi.

Ezek egyike, hogy 2008 a **Biblia Éve** lesz. Ezért arra gondoltunk, hogy a népfőiskolai hagyományoknak megfelelően olyan sorozatot indítunk, amely keretében sokoldalúan megismerkedhetnek az érdeklődők a Biblia keletkezésével, értelmezésével, máig tartó hatásával legyen szó zenéről, képzőművészetről, irodalomról vagy erkölcsről.

- A program még nem végleges, ezért szívesen fogadunk minden javaslatot, érdeklődést, és várjuk a támogatókat akár magánszemélyektől, akár vállalkozásoktól.

Már régebben felvetődött, hogy **Benda Kálmán** tevékenységét, jelentőségéhez méltó módon meg kellene örökíteni.

Benda Kálmánnak meghatározó szerepe volt a Tatai Népfőiskola munkájának elindításában, szakmai irányításában, hiszen négy tanfolyamát vezette. Később történészként, majd a Károli Gáspár Református Egyetem tanáraként komoly tudományos tevékenységet végzett, de az újjá alakuló Magyar Népfőiskolai Társaság elnökeként sokat tett a népfőiskolák tevékenységének elismertetéséért.

- A Tatai Népfőiskola és az országos népfőiskolai mozgalom érdekében végzett munkássága elismeréseként emléktáblát szeretnénk számára készíteni a Református Egyház, a Magyar Népfőiskolai Társaság és a Magary Zoltán Népfőiskolai Társaság közreműködésével. Kérjük, hogy amely szervezet vagy magánszemély tudja támogatni elképzelésünket, járuljon hozzá a terv megvalósításához.

Jövő évben lesz tíz éve, hogy népfőiskolánk kezdeményezte az **I. Országos Szociális Foglalkoztatási Konferencia** megszervezését, melyet a K-E Megyei Munkaügyi Központ szakmai közreműködésével sikeresen megszervezett.

Részen az évforduló, másrészt ezen problémák mai jelenléte is indokolja, hogy ismét kezdeményezzük a konferenciát, de új fejlemény a szociális szövetkezetek működésére vonatkozó törvény elfogadása is. Reméljük, hogy ismét számíthatunk a munkaügy – most már – regionális szervezete együttműködésére, szakmai támogatására.

SZLÁVIK GÁBOR TANÁR ÚR BEMUTATÁSA

– Az ókortörténeti sorozat előadója –

Szlávik Gábor tanár úr segítette összeállítani az új történelmi sorozatunk tematikáját, amely az ókortörténet eseményeit és szereplőit mutatja be a téma iránt érdeklődőknek. Ezért, és mert az előadások nagy részét ő tartja, fontosnak tartjuk rövid bemutatását.

Szlávik Gábor történelem-latin nyelv és irodalom szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett, melyet kiegészített még ógörög nyelv és irodalom szakkal. A történelemtudomány kandidátusi fokozatát 1995-ben szerezte meg, majd 2004-ben habilitációt nyert.

Szakmai működését ösztöndíjasként kezdte az ELTE BTK Ókortörténeti tanszékén (1984-1987), majd oktatóként dolgozott 1994-éig az ELTE TFK-án. 1994 szeptemberétől a Miskolci Egyetem BTK Ős- és Ókortörténeti tanszékén főállású tanár docensi besorolással, de 1996-tól a Károli Gáspár Református Egyetemen is tanít.

Kutatási témái között szerepel: a principátus-ideológia kibontakoztatása, Nyugat-Kis-Ázsia városi közösségei, és az emberi jogok a klasszikus antikvitásban. Ösztöndíjakat nyert Basel és Lipcse egyetemeken, előadásokat tartott Bécsben, Svájcban, vendégelőadói meghívást nyert több alkalommal Baselban, és Bernben is járt ilyen minőségben.

Cikkei és írásai a szakfolyóiratokban jelentek meg főleg, de fordítóként és szerkesztőként is jelentős munkássággal rendelkezik (pl. Az ókori világ kislexikona, Bp., 2006, A görög-római világ, Bp., 2006 – A tudás könyvtára c. sorozat köteteként jelent meg.)

Tudományos tevékenységének elismerését mutatja, hogy tagja az Ókortörténeti Társaságnak, az MTA köztestületének, oktatóként segíti a Károli G. Egyetem HTK doktori iskoláját.

**TISZTELT EGYESÜLETI, ALAPÍTVÁNYI
VEZETŐ!**

A Tatai Civil Társulás eddigi tevékenysége is arra irányult, hogy keresse azokat a közös pontokat, amelyeken keresztül segítheti a tatai -, és most már a kistérségi településeken működő civil szervezetek kapcsolatait, együttműködését, s ezzel még sikeresebb tevékenységüket, társadalmi elfogadottságukat.

E gondolat jegyében fogalmazódott meg az igény, hogy a különböző kérdésekkel, témákkal foglalkozó szervezetek körében felmérést végezzünk. Másik aktualitása a tájékozódásnak, hogy a 2013-ig tartó tervezési időszakban az Európai Unió pályázatok határozottan igénylik a projektek kialakításában és megvalósításában a partnerséget, az együttműködést a különböző szervezetek között (civil, önkormányzatok, vállalkozások).

A jelzett elképzelésekhez kapcsolódva kialakítottuk a mellékelt kérdőívet, amelyet szíveskedjenek kitölteni és 15 napon belül visszaküldeni a témát összefogó TCT által megjelölt felelőshöz. Amennyiben a kérdőívvel kapcsolatban kérdés, előzetes egyeztetés igénye merül fel, akkor is az alábbiakban megnevezett felelőst keressék.

TCT megbízottak neve és elérhetőségei:

Hagyomány-örzés, kultúra	Schmidt Mónika	rendrakas@freemail.hu mobil: 30/747-27-65
Turizmus, műemlékvédelem	Putz Magdi	tkvc@citromail.hu mobil: 30/285-28-42
Sport, ifjúság	Domonkos Ágnes	mobil: 30/657-40-49
Oktatás, közművelődés és	Keresztesi József	nepfoiskola@etata.hu mobil: 30/290-2062, tel. és fax: 34/482-409
Természet-és környezetvédelem	Labanc Györgyi	bakfitty@mail.tvnet.hu mobil: 30/419-50-80
Szociális-és egészségügy	Jónyer Gergely	jonyer.gergely@eucalipso.hu mobil: 70/363-22-02

**AZ ADATLAP KITÖLTÉSÉVEL
KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK**

Az adatlap öt részből áll, amelynek a római I. pontja alatt a szervezetre vonatkozó alapvető adatokat kérjük rögzíteni. Felhívjuk a figyelmet, hogy ahol rendelkeznek elektronikus címmel vagy mobil telefonszámmal, feltétlenül adják meg, mert sok esetben

csak így lehetséges a sikeres egyeztetést, adat kiegészítést elvégezni a későbbiekben.

Az egyesületi (klub jellegű) működésnél előfordulhat, hogy a szervezet nincs bírósági nyilvántartásban, ezért fogalmaztuk meg ezt a kérdést. (Ez nem zárja ki az együttműködést más szervezetekkel, illetve lehetőséget jelent még közös pályázati részvételre is.)

A II. pont a TCT-hez való kapcsolódás, elképzelés témakörét veszi sorra. Különösen fontosnak tartjuk a 4. pontot, ahol megfogalmazhatják szervezetük elképzeléseit, igényeit.

A III. pont témaköre a szervezet és tevékenységének fejlesztése. Ez két szorosan összefüggő terület, de jelentős különbség van tartalmilag abban, hogy ha a szervezetet szeretnénk alkalmasabbá tenni feladatai ellátására vagy a tevékenységét szeretnénk bővíteni.

A IV. pont nyújt lehetőséget a jelenlegi és jövőbeni együttműködési elképzelések rögzítésére. Ebben a pontban eltérés lehetséges a rövid távú és a későbbi elképzelések között. Amennyiben ez a helyzet fennáll, akkor kérjük, ezt is jelezzék.

Az V. pont lehetőséget jelent minden olyan vélemény, megjegyzés leírására, amelyet fontosnak tartanak eljuttatni a TCT-hez, akár kapcsolódik a felméréshez, akár nem.

Technikai jellegű információk: ahol az aláhúzás lehetősége adott, ott azt alkalmazzák, természetesen kiegészítése, értelmezés lehetséges, amennyiben fontosnak tartják. A szöveges részeket javasoljuk röviden megfogalmazni. Ha úgy látják, hogy további kiegészítést igényel, akkor külön mellékletként csatolják a felméréshez.

Amely szervezetenél ez lehetséges, kérjük, hogy elektronikusan küldjék vissza az adatlapot és a hozzá csatolt információkat.

Bármilyen kérdés, egyeztetési igény merül fel, akkor forduljanak bizalommal a megjelölt felelősökhöz. Tata, 2007. augusztus

Izing László
TCT koordinátor

MAGYARY KONFERENCIA A VÁROSHÁZÁN

A népfőiskola által elindított születésnap konferencia, amelyet minden évben megszervez most már 10 éve az elnökség, idén olyan aktuális szakmai témát választott, amelyet a közigazgatási szakmában dolgozóknak és az igénybevevő polgároknak is tanulni kell. A téma: az elektronikus közigazgatás magyarországi helyzete és feladatai.

A kérdéskör mellett újdonsága a konferenciának, hogy a megyei önkormányzat is csatlakozott a rendező szervezetekhez, de a legfontosabb a Magyary Zoltán E-Közigazgatástudományi Egyesület (Budapest) bekapcsolódása a munkába. Ennek előzménye, hogy először csak résztvevőként voltak jelen, majd a kapcsolat erősödése vezetett el a két szervezet közötti megállapodás megkötésére, amelynek lényeges pontja a Magyary konferenciák szakmai segítése, részvétel ennek szakmai előkészítésében és megvalósításában.

Gyüszti László, a népfőiskolai társaság elnöke köszöntője után Michl József, Tata polgármestere köszöntötte a megjelenteket, akik körében jelentős számban voltak találhatóak a közigazgatás regionális szervezeteinek vezető munkatársai, de személyesen dr. Gelencsér József hivatalvezető is megtisztelte jelenlétével a konferenciát.

A program első előadójaként dr. Verebélyi Imre, a Magyar Közigazgatási Kar elnöke, aki maga is tudós művelője a közigazgatásnak, de Magyaryhoz hasonlóan feladatköre volt egy ideig a Magyar Közigazgatási Intézet vezetése, és a magyar közigazgatás korszerűsítési

kormánybiztosaként is jelentős munkát végzett, míg át nem vette az OECD-ben Magyarország képviseletét Párizsban. Ez a küldetése nemrég fejeződött be.

Méltatta Magyary Zoltán szerepét és jelentőségét a közigazgatás korszerűsítésében, tudományos igényű megalapozásában. Aki kiemelkedő tudományos és tudományszervező munkássága mellett fontosnak tartotta a közigazgatási gyakorlati fejlesztését, amelynek terepeként a tatai járást választotta. A „diagnózt” követően számos kezdeményezés fűződik nevéhez, amelyek között kiemelkedő tényező a népfőiskolai képzés elindítása, a „szociális vármegye” létrehozása, de a városfejlesztésben és városegyesítésben is kiemelkedő szerepet játszott. Úgy gondolom nem érdemtelenül részesült 2003-ban posztumusz Magyar Örökség-díjban.

A cselekvő állam címmel E. Molnár Szilárd, az BME-UNESCO ITTK kutatási igazgatója, a Magyary Z. E-Közigazgatástudományi Egyesület elnökségi tagja tartott előadásából megtudhattuk, hogy Magyarországon az elektronikus szolgáltatás 2003 óta nagy arányú fejlődést mutat, ebben a kistelepüléseknél még lemaradás jellemző. Szakonyi András az önkormányzatok elektronikus ügyintézésére vonatkozó törvényi előírások teljesítéséről tartott tájékoztatót. Végül Fodor Csaba mórahalmi projektmenedzser az elektronikus közigazgatás bevezetésének gyakorlati példájával ismertette meg a hallgatóságot.

A konferencia végén a tudós szülőházán, a Magyary szobornál, és az Ady E. utcai emléktáblánál helyeztek el koszorúkat a részt vevők.

k.j.

BÚCSÚ KEMÉNY BERTALANTÓL
(1928-2007)

Talán kevesebben ismerték, mint illene, mint amilyen jelentős személyisége volt az elmúlt évtizedeknek.

Csendesen, de szívósan és következetesen munkálkodott azoknak az ideáknak a megvalósításán, amelyekről azt gondolta, hogy fontosak lehetnek a kis településeknek, a kis emberi közösségeknek – kedvenc megfogalmazását idézve: „a kishazának”.

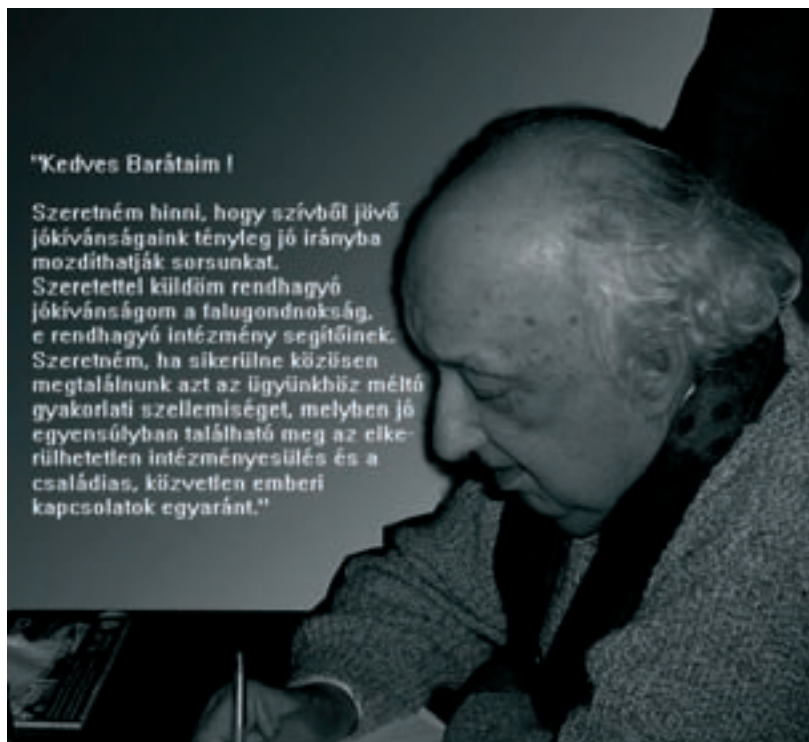
Elsők között volt, akik a népfőiskolai gondolatot újra felfedezték és az Oroszlányból elszármazott Köles Sándorral együtt gondozták a tabi Tanácsstagok és előjárók népfőiskoláját olyan időszakban (1957-1958), amikor nem ez volt a jellemző szakmai tevékenység.

Nem véletlen, hogy „feltalálta” a falugondnokság intézményét, s ritka jelenségként korunkban, a megvalósítását is megérhette, és működését segítette haláláig. Mellette létrehozta, és évtizedig vezette a Falufejlesztési Társaságot, tíz évig volt elnöke a Budapest Környéki Népfőiskolai Szövetségnek.

Tatán az elmúlt évben járt utolsó alkalommal, amikor idősebb barátjára – dr. Kiss Istvánra, Magyary Zoltán munkatársára – emlékeztünk születésének 100. évfordulóján.

Nekem is alkalmam volt mélyen szántó gondolatait hallgatni némely hosszú utazásaink alkalmával, amikor Erdélybe vagy Kárpát-aljára mentünk. De fontosnak tartotta az általa kezdeményezett „Csütörtöki Iskola” keretében elhangzott gondolatokat, információ cseréket is.

Búcsúztatása április 2-án 14 órakor volt a vértésacsai római katolikus templomban, abban a faluban, ahol a Falugondnokok Házát is létrehozta.

„...a Teremtő
alapvető gondolata
az emberről nem nélküli az alapve-
tő, működő, elemi emberi közösséget.”

A Család és a Falufejlesztési Társaság
Isten akaratában megnyugodva,
mégis szomorú szívvel tudatja
mindazokkal,
akik ismerték és szerették, hogy

KEMÉNY BERTALAN

elhivatott és példamutató életének
gyümölcsöző 79 éve után

lelkét visszaadta Teremtőjének.

Gyászolják: felesége, öt gyermeke,
menye, vejei, tizenkét unokája, barátai
és mindenki, aki tisztelte és szerette őt.

Búcsúztatása Vértésacsán,
2007. április 2-án 14° órakor lesz,
a római katolikus templomban,
majd együtt kísérik utolsó útjára.

KEMÉNY BERTALAN (1928-2007)

Beszélő név ez, valóban kemény magyar ember volt. A gyökereivel abban, amit a szó-infláció lejárattott, de az igazi értelmüket vissza kell szerezzük: Isten, haza, család. Özvegyen maradni, öt gyereket felnevelni, megjárni Istenért a börtönt – és eközben folyamatosan másokért, magyar embertársaiért dolgozni. Az efféle nehéz sorsra többnyire úgy reagálnak, hogy elég nekik a maguk baja. Ő más volt, és abban is különbözött a legtöbb embertől, hogy nemcsak beszélni tudott, de cselekedni is. Persze beszélni is, mint igazi közösségi lény. Nagyon határozott képe volt ugyanis a közösségről, mert annak lényegét a személyes kapcsolatokban látta, nem pedig az elvont intézményekben és szervezetekben. Deviáns egy magatartás volt ez, valljuk meg, azokban a tervezőirodákban, amelynek a „tervgyártás” volt a feladatuk, és épp ezért nehezen értették meg, minek beszélget ez a településtervező Julis nénival másfél órát a kertkapunál. És a végén igazolódott, még módszertanilag is. Hiszen azokat a valóban korszakalkotó javaslatokat, amelyekkel azután előállt, ezekből szedte össze. „Beszélgetés vagyunk” – mondta a nagy német költő, Hölderlin, és Bercinek, aki harminc éven át volt kollégám és barátom, szó szerint ez volt az élete. Így lehet aztán valódi információkat szerezni, nem pedig a média előragott híreiből. Nem csoda hát, hogy a diktatúra végére már a nyolcvanas évek közepétől tudatosan készülődött, nem a politikai hatalomra, hanem a társadalom újraszervezésére: ünnepeink lelki visszarendezésére, a helyi hagyományok

felélesztésére, falusi művelődési egyesületek, népfőiskolák, falufejlesztési társaság, szakmai tanfolyamok – mivelhogy kertészmérnök lévén, Kert-Magyarországot tartotta a jövőnk legfontosabb esélyének. De átfogó képe volt természetesen a falvak problémáiról, az egész mezőgazdaságról, hallatlanul eredeti gondolatai voltak a szervezeti korszerűsítésről is. Nem ide jutottunk volna, ha ezeket figyelembe veszik. Hiszen főleg mondanom, ez itt Magyarország, ahol a régi mondás szerint, észt is ad az Úr annak, kinek hivatalt adott...

És miután öneki nem adott hivatalt, csodaszámra megy, hogy az egyik nagyszerű gondolata, az aprófalvak megmentése a szerveződő falugondnokság, mégis megvalósulgatott. Része a hivatalos intézményrendszernek, állandó költséghelye van a költségvetésben. Ma már több mint 800 faluban működik ez a szolgálat, egy-egy főállású gondnokkal, akit – lássanak csodát! – közvetlenül választ meg a falu népe, és aki egy-egy kisbusszal felszerelve biztosítja azt az ellátást az ott élők számára, amire már intézményt ésszerűen nem lehet szervezni: gyógyszert hoz, piacra visz, iskolásokat szállít, ellátja a falu magatehetetlenné vált öregjeit. És létezik másik műve is, igaz, hogy minden hivatali kereten kívül, az 1989-ben szervezett Falufejlesztési Társaság, ahol a beszélgetések a tőle is örökölt szellemében próbáljuk kigondolni és kialakítani egy emberhez méltó jövőt.

Miklóssy Endre
MNT 2007. Nyár

DR. KALOCSAI JÓZSEFRE EMLÉKEZÜNK

Kalocsai Józsefről keveset tudunk, talán csak annyit, hogy Tardos község katolikus plébánosa A népfőiskola történelmi tanfolyamára járt Tardosról ..... Érdeklődéssel hallgatta az előadásokat, néha hozzá is szólt a témához, de inkább az elmélyült figyelem jellemezte részvételét. Szorgalmasan járt Moravcsik Mária polgármester társaságában, amíg egészségi állapota engedte.

Érdekes – a múlt századra jellemző életutat járt be. Budapesten született és ott is kezdte tanulmányait a négy polgári utána az Érseki Főgimnáziumban. A háborús évek miatt végül Keszthelyen érettségizett és a Karmelita rendbe lépett. A rend felosztatását követően a Pázmány Péter Hittudományi Akadémián folytatta tanulmányait, ahol 1952-ben pappá szentelték, 1954-ben doktorátust szerzett. Lelkeszi feladatokat látott el több településen 1964-ig, amikortól nyilvános papi szolgálatot nem végezhetett. Ezért polgári foglalkozást vállalt budapesti vállalatoknál egészen 1987-ben történt nyugdíjazásig.

Papi szolgálatot - Lékai László bíboros engedélyével – 1979-től ismét végezhetett, s amikor nyugállományba vonult, akkor pályázta meg a tardosi plébánia lelkészi állását, melyet haláláig (2007) betöltött.

A falu katolikus közössége hamar befogadta Kalocsai Józsefet, de jó kapcsolatot alakított ki a falu egész lakosságával. Nem véletlen, hogy 70. születésnapján (1997. szeptember 18.) „Tardos Községért” díjban részesítette, amellyel elismerte a templom felújításában végzett, és a falu közösségeiért végzett munkáját egyaránt. A díj adományozását a határozat többek között a következő módon indokolja: „...következetes hittel erősítette a katolikus közösséget, szervezte és tevékenyen végezte a fiatalok lelki és erkölcsi nevelését.

...Részt vett a rendszerváltás utáni évek községi vezetésében, társadalmi szervek alakításában, napjainkig részese több civil szervezet működtetésének.”

A község lakosságának szeretetét, tiszteletét mutatta, hogy utolsó útjára nagyon nagy számban kísérték el, de távolabbi településekről is sokan vittek virágot sírjára.

A tisztelet virágát a népfőiskola elnöksége nevében is elhelyeztük, büszkék vagyunk, hogy érdeklődött a népfőiskola programjai iránt s ezzel másokat is erre biztatott.

keresztesi j.

Körmendi Tamás „Korona és kard” című előadásának hallgatósága (2004. 04. 02.)

Előtérben balra: dr. Kalocsai József

Adója 1%-ával támogathatja a NÉPFŐISKOLÁT - adószám: 18604166-1-11

Két szervezet, egy régió, egy cél, egy érdek

A székesfehérvári székhelyű M-Prospect Nyelviskola immár több mint egy éve stratégiai partnere a tatai Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaságnak. Az együttműködés eredményeképp a két szervezet olyan rendszeres szakmai kapcsolatot, együttműködést alakított ki, amely lehetővé teszi egyrészt a Népfőiskola tevékenységének bővítését, szakmai fejlesztését, másrészt az M-Prospect Nyelviskola kapcsolatainak szélesítését, szolgáltatásainak megismertetését és elterjesztését Komárom-Esztergom megyében. Fontosnak tartjuk, hogy így megerősödjön a helyi igényekre mindig rugalmasan és garantált minőséggel reagáljunk.

Az évek óta sikeres és folyamatosan bővülő vállalati oktatáson túl, 2006 őszén indítottunk első ízben Tatán lakossági tanfolyamokat angol kezdő, alaphaladó és középhaladó szinten. A hétköznap délutánonként és a szombaton tartott tanfolyamokon összesen 45 hallgató vett részt. A képzéseknek minden esetben a Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakiskola adott helyet és a tanfolyamokon minden esetben régióbeli, kiválóan kvalifikált tanárok tanítottak.

2007 szeptemberétől kibővítjük kínálatunkat, gondolván a nyelvvizsgálókra és a megreformált

érettségi-rendszerben érettségiző fiatalokra is. Szeptember 6-tól angol általános TRINITY, szeptember 10-től angol üzleti LCCI, és szeptember 24-től német általános ÖSD középfokú nyelvvizsgákra felkészítő tanfolyamokat szervezünk, másrészt emelt szintű írásbeli és szóbeli érettségire is felkészítjük a fiatalokat angol és német nyelvből. A nyelvvizsgák egyelőre a székesfehérvári központban tehetők le. A tanfolyamokat ebben az évben is igyekeztünk hétköznapokon tanítás-, valamint munkaidő utáni időpontra, valamint szombatokon pedig délelőttre időzíteni. Minden vizsgára készülőt ingyenes tesztkönyvvel látunk el, a diákok tandíjkedvezményt kapnak.

Továbbra is hisszük, hogy minden hallgatónknak a nevünkkel fémjelzett "lehetőség", és minőség garanciáját kell biztosítanunk. Valljuk, hogy csak a kiváló minőség eredményez újabb, hosszú távú megrendeléseket, tartós együttműködést. Tanáraink és munkatársaink egyaránt erre motiváltak. Eredményességünk alapja szakmai felkészültségünk, tapasztalatunk és rugalmasságunk. A számok, statisztikák, fejlődésünk léptékének természetesen fontos ismérvei, ezek felsorolásánál azonban számunkra mindig fontosabb az elégedett, a sikeres nyelvtanuló, és a stressz-mentes, mosolygó vizsgázó.

Fehérvári Tímea

Az M-Prospect Nyelviskola vezetője – Hajdú Csaba – beszélget a nyelvtanfolyamra jelentkezőkkel.

BEMUTATKOZIK A TATA ÉS KÖRNYÉKE VENDÉGVÁRÓK CÉHE

Civil szervezetünk egy 1997-es eszmékre épülő, 2006-ban újra beindított közhasznú egyesület. Alapcélunkul tűztük ki, hogy összefogást építünk ki Tatán, és környékén azokkal a vállalatokkal, intézményekkel, akik érdekeltek abban, hogy fellendüljön Tata és a környék turizmusa.

Foglalkozni kívánunk a környék adottságainak felmérésével, ezeknek az adatoknak a feldolgozása által információkat kihasználva meghatározni azt a réteget, akit szeretnénk idecsalogatni vendégként, meghatározni az irányt, amellyel az úgynevezett „fenntartható turizmust” működtetni tudjuk. Ennek lényege, hogy megtervezni, megszervezni, azután pedig működtetni a turizmust, hogy az ne rongálja a természeti, és az ék örökséget, jó legyen a helyi lakosoknak, nyereséges a helyi vállalkozásoknak, bevételével növelje a város kaszát (adók), és jól érezzék magukat nálunk az ide látogató turisták.

Ehhez közös projekteket tervezünk, közös rendezvényeket szervezünk, melyben kiveszik részüket a Céh tagjai is, de már turisztikai önkéntesekre is támaszkodhatunk, akik áldozatkész munkájukkal, szakmai hozzáértéssel segítenek, vagy csak a lokálpatriotizmusukkal segítik munkánkat.

Alakulóban van segítségünkkel egy városi szintű ifjúsági szervezet is, amelynek munkáját a továbbiakban szeretnénk segíteni akár rendezvényeik megszervezésével, lebonyolításával, akár nekik szóló ismeretátadásával, környezeti neveléssel, épített örökségünk megismertetésével, kulturális igényeik kiszélesítésével.

Ebben a munkában számítunk a város, és környéke minden turizmusban érdekelt, vagy érte tenni vágyó vállalkozására, lokálpatrióta, segítőkész lakosára, a turizmusért tenni akaró intézményére.

Elérhetőségeink:

székhelyünk: Tata, Mikovényi u. 60. (Berta Malom)
elektronikus címünk: vendegvarok.cehe@gmail.com
telefonos elérhetőségünk: 06-30-285-284-2.

HALLGATÓI VÉLEMÉNYEK A 2006/2007 ÉVI EGÉSZSÉGÜGYI ELŐADÁSSOROZATRÓL

Minden előadó a maximumot nyújtotta, köszönet érte.

Természetesen a pszichológiával foglalkozó előadó (Lengyel K. Péter) tetszett a legjobban, de mindegyik előadás nagyon jó volt.

A szervezés nagyon jó volt,

bár nem minden esetben volt kiszámítható.

A szervezés nagyon magas színvonalú volt, csak köszönet érte.

Jó volt a szervezés, ami a részvételi számokból is látható, érdeklődés van az előadások témái iránt.

A szervezés nagyon jó és hibátlan volt, az előadók rendkívül jók, alaposak és felkészültek voltak.

Az egész 2006/2007 évi program kifogástalan jó és sokoldalú volt, mindenki talált ott érdeklő fontos témát.

Minden előadónak köszönetem fejezem ki, munkájuk elismerését érdemel. Legyen folytatás!

A tatai csoportnak Michl József polgármester adta át az oklevelet. A képen Futó Kovács Éva látható

Népfőiskolai Hírmondó

A Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság
Kiadványa,
2890 Tata, Erzsébet királyné tér 13.
Felelős kiadó: Gyüsi László
Felelős szerkesztő: Keresztesi József

Készítette: Sollers Nyomdaipari Kft.
2890 Tata, Komáromi u. 55.
Tel.:34/586-036 Tel./Fax: 34/586-037
E-mail: sollers@t-online.hu
Ügyvezető igazgató: Belec Zsolt

A NÉPFŐISKOLA EGYÉB ELÉRHETŐSÉGEI:

Tel, fax: 34/482-409; 06 30/290-20-62
E-mail: nepfiskola@etata.hu, honlap: www.magaryz.hu

Szerkesztői üzenet:

Köszönöm mindazok munkáját, akik írásaikkal hozzájárultak a szeptemberi szám színvonalához, annak gazdagabbá tételéhez!